

רק מניות נכסיות לטווח

כשני-שליש מערכה מאז תחילת השנה.

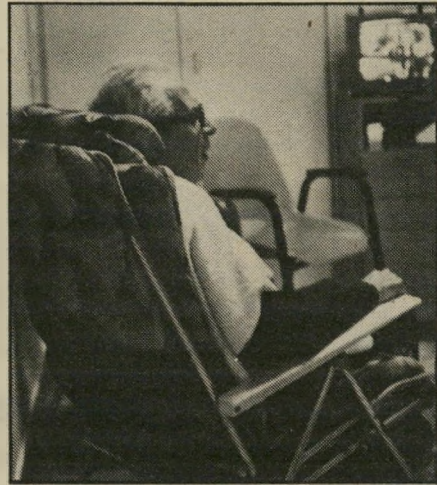
אבל, אני עדיין מחויק בדעתי, שמי שקנה מניות נכסיות, ששווי-השוק שלהן עמד על מחצית או שליש, או רבע, ואפילו פחות מערך הנכס, עשה יעשה עסק טוב. יותר טוב מפת"ם יותר טוב מירוקים כביס, או כמו שמישהו הרהיב עוז לאחרונה, לכנות את הפת"ם בשם פיקרון תחת המיזרון, כשאת המיזרון עצמו מחביאים מתחת בבלטות. מסוכך זה מה שקוראים הגנה כפולה. קודם צריך למצוא את הבלטות, א"כ את המיזרון ולבסוף את הירוקים.

בקיצור, אני מבקש להסביר, שימיה של החגיגה קצרים, כפי שקצר הזמן עד לגיורת החרשות שתבואנה.

מקורבי הבורסה, הנאלצים בתוקף היותם מקורבים לה להגיע אליה מדי יום, טוענים שהחגיגה התחילה. הנה, כבר כיום החמישי האחרון התחילו עליות שערם כמה שקריו, עליים "חזית רחבה". היא החזית, התרחבה והתפשטה עוד יותר ביום הראשון השבוע, ומי יודע עד להיכן תגיע. המסקנה: כדאי למהר ולהיות "בפנים". הם, המקורבים, ממילא בפנים, עכשיו הם מחכים לכסף חדש שיגיע ויניע את גלגלי הבורסה. **יש לי חדשות: גם הסיבוב הזה יוגמר, ככל הנראה, במה שגמר קודמיו, להוציא אולי, תיקון טכני, כדי ליישר מעט את השווי הדולארי ולהתאימו לשקלים, המספידים מדי חודש 15% מערכם. שהרי, כפי שהיה אומר המורה לדיקדוק, גם אם לא ירד שיערה של מניה זו או אחרת, כבר הפסדתם**

שבר ♦ כמה מצלעותיו, הנסיך אלברט (50) יורש-העצר הבלגי ואחיו של המלך בורואין, כאשר החליק האפנוע, שעליו רכב על כניש החוף, מורחית לסטרופה, בריביירה הצרפתית, שבה בילה את חופשתו. הוא הוטל ממושבו לצדי הדרך.

קבעה ♦ בניוירוק, תקדים, נכסיונה לשכנע את הוועד האולימפי לכלול שחיית מרתון, כאירוע באולימפיאדה הקרובה (סיאול, בירת קוריאה, בקיץ 1988). **סטייב צ'אנין** (23) סטודנטית ששחחה, שבוע שעבר, שלוש פעמים סביב האי מנהטן, שעליו בנויה העיר ניורוק, מבלי לצאת מן המים אפילו פעם אחת. את 135 הקילומטר של המשחה הוה, הראשון בהיסטוריה, עברה צ'אנין ב-33 שעות ו-33 דקות.

בנקאי רנקני*

אדון דני היה. מר דיסקונט

כשהיא ניונה מאכילת כריכי רכש ובנות ומשתיית יגורט מדולל בלבד. **נחוג** ♦ יום-הולדתו ה-55 של **מרק ארנסט ראמי**, שגריר האיטי בישראל (וביוון), ראמי, בעל העבר הנכבד (הוא היה שגריר איצו בכרזיל ובצרפת), הידוע בהצלחותיו במישחק הכרידג', הוא השגריר הור היחיד שנשאר לגור, אחרי חקיקת חוק ירושלים. בירושלים למרות ששגרירותו הועברה לתל-אביב. הסיבה: ילדיו לומדים בבתי-הספר הצרפתי בירושלים.

נחוג ♦ בכפר-שמריהו, יום-הולדתו ה-65 של **שמעון הורן**, מנכ"ל חברת ההשקעות משקיעי ישראל (בין השאר הם בעלי קוקה-קולה, משכית, סוכנות הפת-היעיתונים ברונפמן) ויו"ר מועצת המנהלים של בנק המשכנתאות טפחות. הורן, יליד אוסטריה וכלכלן לפי השכלתו, היה בראשית המדינה עסקן צעיר-מפא"י. עורך שבועונים (אשמורת) ושלח"ד נוער לארצות-הברית. לפני שהיה ליועץ שר-האוצר לוי אשכול נציג רשות-ההשקעות בשתי האמריקות, תפקידים שהמה המריא למעמדו הנוכחי.

נפטור ♦ בפאריס, בגיל 47, **למאז גרניי**, בימאי קולנוע תורכי (ויל) שביים חלקים נכבדים מסרטיו, כאשר ישב בבית-הסוהר בעוון הריגת שופט. הוא הרג את השופט בשעת קטטה, בעת היותו שיכור.

נפטור ♦ בתל-אביב, אחרי מחלה ממושכת, בגיל 63, **דניאל רנקני**, הבנקאי שרכש את השכלתו בלונדון סקול אוף אקונומיקס היוקרתית ואשר הספיק לשרת שנים אחדות גם בצבא הבריטי (בחייל-הגנדה של מילחמת העולם) וגם בצ"ח (למקצו שלישות וכמפקד כלא צבאי). רנקני, השני בין ארבעת בניו של יהודה ילאון רנקני, בעל מפעל טבק כסאלוניקי היוונית, שייסד את בנק דיסקונט לפני כמעט 50 שנה, נקרא כפי כל אדון דני אף היה, למעשה, מר דיסקונט. אחרי שעמד עד לפני שלוש שנים, במשך כמעט 30 שנה בראש מועצת-המנהלים של הבנק השלישי במדינה.

נפטור ♦ בתל-אביב, בגיל 80 פלוס, **אולי קאופמן**, אחת מראשוני הפירסומאים המיק צועיים בארץ, שעוד הספיק לנהל, בצעירותה, חברת-פירסום בעיר הולדתה, וינה, קאופמן, שחברתה, פירסום אוקיי נקראה כך על שם ראשי-התיבות של שמה, האתנה בעובדה שלקוחותיה שמרו לה אמונים עשרות בשנים ושהיתה זאת שעמדה מאחורי סיסמת-הפירסומת הראשונה בקול ישראל, כשאופשרו שידורי פירסומת ברדיו: לא טעית. זהו ויטה!

* בתצלום שנעשה לפני כחצי שנה על-ידי העולם הזה בבית-האבות, בו אושפי רנקני.

ניקוז או ביזבוז

יכול להיות שעד שיפיעו דברים אלה, יהי הרוח החסוי של מבקר המדינה כבר גלוי. לא מפני שהמבקר, יצחק טוניק, מבקש להקדים את פירסומו של הרוח על יסות המניות הבנקאיות.

מבקר-מדינה זוניק

התעשרות כספית, בלי התעשרות ריאלית

או מפולת המניות הבנקאיות, וחלקם של בנק ישראל והאוצר כפרשה זו, אלא שברגע זה עמלים טובי העיתונאים הכלכליים בכל אמצעי-התיקשות (היום, יום הראשון בערב) על מרליף שהיה מוכן להעמיר לרשותם עותק מצולם של הרוח, וכל זאת בטרם הגישו המבוקרים — בנק-ישראל והאוצר — את הערותיהם לטיטה שבידם.

אחת מהמסקנות של המבקר אומרת, שהוויסות גרם להתעשרות כספית שלא עמדה מול ההתעשרות הריאלית, ובכך מונעה את האפשרות לנהל מדיניות מוניטרית בפני עצמה. **בוועדת ביקורת-המדינה של הכניסת יש הסבורים, וזה בלשון עדינה, שיהיה צורך להקים ועדת-חקירה ולשתף גם את הבנקים בעניין המסולת. סוף-סוף מדובר במניות שלהם, שגרמו לניקוז של קרוב למיליארד דולר מתוך הרוזנות היקרות של עם ישראל. אולי המילה ניקוז לא מתאימה, אפשר גם לומר ביזבוז, וזו רק התחלה, שהרי עוד כשישה מיליארד דולר, אבל הסעם בשקלים, תהיה חייבת המדינה לשלם למחזיקי המניות שימתינו עד 1988, אם בכלל.**

ואי יהיו שני גופים שירדשו ועדת-חקירה — היועץ המשפטי ועדת הכנסת לביקורת המדינה — ואז אולי בכל זאת יזו משו בממשלה שכולה אחדות, והיא תמנה ועדה שתברר בדיוק מה קרה ולמה, אף כי חלק מן

הדולר:

צריך להיזהר!

למחרת הבחירות בארצות-הברית למה לא ימים מספר לפני?

הפארארוס הוא, תסלחו לי על הביטוי, שכלל שהדולר חזק יותר, הוא פוגע יותר בכלכלת ארצות-הברית. תאמינו לי, מבלי להיכנס להסברים מסובכים. הגירעון, כן, כמו אצלנו, להבדיל, גדל שם, אלא שלהם יש דולארים שלנו אין, אלא משלהם יש לנו. ויש עוד גורמים שונים ומשונים שיגרמו לירידת ערכו של הדולר, הלוואי עלינו, לכן אומר מיודענו: צריך להיזהר.

עסק בדאלאס

חיפשתי, יגעתי ומצאתי: תאמינו לי, משהו מיוחד, השקעה בטוחה, טובה ומבוססת. בדרך-כלל, כששואלים אותי היום במה כדאי להשקיע, אני מתבלבל. אם מדובר בארבעים אלף שקל שנשארו ב-10 בחודש אחרי המשכורת, ולשנועיים, התשובה היא פק"מ, שיעזור לכם במיקרה הטוב להפסיד רק כחצי מעליית המרד. בתנאים של היום כדאי אפילו להשקיע סכומים יותר גדולים, ממאה אלף שקל ומעלה, לחודש ימים בפת"ם, אולי תרוויחו את הפיחות, אולי, אבל בטח תפסידו את מה שהאוצר יכול לעשות לפת"ם, מבלי לעבור על חוק הפת"ם. ויש הרבה לעשות, אפשר, למשל להפוך את הפת"ם לתוכנית חיסכון רושנתית.

אנב, מתברר שסיחות לא חייב להיות במכה אחת. הנה, בשבועות האחרונים, הסיחות התחיל לחול מהר, יותר מהר מהמרד, וגם זה סיחות שבסופו של עניין מצטבר ועושה, כלשון אנשי העסקים, תשואה.

אבל גם זו הערת-אגב. בסופו של עניין, במה באמת כדאי להשקיע? הכוונה למינימום של מאה אלף דולר, שאותם מפקידים במוסד להלוואה וחיסכון בשם ורנון. שמישרו הראשי כדאי לאס, שבטכסט, ארצות-הברית, מוסר כספי זה מוכן להבטיח בכל מיקרה, והכונה היא לתקופת ההפקה, ריבית דולארית של יותר מ-13%. וזה הרכב, ועוד משהו, לא פחות חשוב: מי יודע מי זה ומה זה? לא חשוב. מאה אלף הדולארים שלכם מבוטחים ברשות הפדרלית לביטוח פקדונות. במילים אחרות: גם אם העסק הזה פושט רגל — האוצר האמריקאי ידאג להשקעתכם. פרטים נוספים בחוברת, שמוסר זה שולח לכל מבקש. כדי שלא לעבור על החוק, אני נמנע מלספק לכם את הכתובת, חוץ מזה, מי שיש לו, או היו לו מאה אלף דולר לצורכי השקעה, טרח ודאג, שיהיו ממוק לתחום שליטתו של אוצר מדינת ישראל.

מכאן תבינו גם, שכאשר שואלים במה להשקיע, יש הרבה תשובות. חלקן טובות אבל טובות אבל אסורות. חלקן מותרות אבל גרועות — וזהו הדילמה של עם ישראל.

יותר לי בכל הצניעות להזכירכם, שאני הוא שאמרת כבר לפני חודשים רבים, שאין כמו הדולר, וכך היה. וזאת בניגוד גמור לדעת טובי המומחים, כאן וגם שם, שטענו וחזרו ואמרו וכתבו, שהנהיגה הגיע סופו של הדולר והוא עומד ליפול, או סתם לרדת, ואז כמובן כדאי לקנות מרקים גרמניים ששערם ירדע שחקים. הדולר המשיך לעלות והמרקים לרדת, ואיתם גם יתר המטבעות האירופיים.

בביקורי האחרון בניוירוק טרחתי לחפש מבנים-על-באמת בענייני-מטבע. מצאתי אחד כזה שאמר לי: תשמע, הדולר מתחיל לעלות, זה הסוס שלי. תגיד לאלה בארץ שמחזיקים רורבות שיעברו דולר. אמרתי, הם לא עברו דולר, וביתיים הוא התחזק ב-10% נוספים. ולמי שהיה מיליארד דולר, יש היום עוד מאה מיליון בדולארים. למי שהיו מיליארד דולר במטבעות אירופיים, יש היום רק 900 מיליון בדולארים. אפשר להשמיט כמה אפסים, התמונה תהיה דומה.

התמונה כרגע היא שבדולר אחד קונים שלושה מרקים גרמניים, תשעה פרנקים צרפתיים ומשהו כמו שמונים סנט אמריקאים שווים ללירה סטרלינג. זה פשוט אומר שהיום כדאי לקנות, למשל, נעלי אדידס בגרמניה, כושם בפאריס ויותר מכל — סוודר בלונדון. **ועכשיו אנחנו מגיעים לעיקר: כפי הנראה, או אולי ככל הנראה, הדולר עומד להגיע לשיא ואחרי השיא יש רק ירידה. הוויכוח בין המבינים הוא, אם הירידה תהיה בצורת מסולת, או איטית, קשה לדעת. קשה לדעת מה יהיה התהליך וקשה לדעת מתי בדיק, אבל, כל תאריך הוא טוב. למה לא**

הפריטכילים מישיבות שונות בנושא נעלמו, או סתם לא נמצאו, או פשוט לא נרשמו. גם זה קרה.

אני מבקש להזכיר כמה שמות שיעלו לזכרון: שריי-האוצר אריזור ובהאי-אורגה; אנשי "בנק-ישראל", הני גיר משה מנדלבאום והמסקנת על הבני קים גליה מאור, וקודמה בתפקיד, עודד מפר, ראש הרשות לניירות-ערה, אליעזר שלוני וקודמו בתפקיד, מיכאל ארנון. המונח על שוק ההון באוצר יהודה דרורי וד"ר בן-עמי צוקרמן; קודמו בתפקיד, לא יסקד מקומם של מנכ"לי האוצר לשעבר, כמו עזרא סרן ואחרים, שהיו שותפים למחדל, וכדי לאזן את התמונה, יעלו לזכות רות בשלב שני מנהלי הבנקים המווסים, תים, ארנסט יסתר, גיורא גזית וקודמו; רסאל רנקאטי ואהרון מאיר — כולם ראשי בנקים בישראל, לפי הסדר הבא: בל"ל, הסועלים, דיסקונט, מיזרחי.

יהיה שמח. אני מכיר עיתונאי שכתב כבר את הפרק השני על "מפולת הבנקים". את יתר 24 הפרקים הוא יכתוב עם גמר עבודת ועדת החקירה. אנב, שם הספר הוא זמני בהחלט. הזכויות כבר נמכרו להוצאת ספרים מוכונת, וכי למה לא?